

Sygn. akt IC 67/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2016 r.

Sąd w Częstochowie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krystyna Mieszkowska

Protokolant: Mateusz Kmieć

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2016 r. w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. K. (1)

przeciwko (...)

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda K. K. (1) na rzecz pozwanej (...) kwotę 7.217 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IC 67/16

UZASADNIENIE

W pozwie, sprecyzowanym w piśmie z dnia 7 października 2015r., powód K. K. (1) wystąpił przeciwko pozwanej (...) o zasądzenie na jego rzecz kwoty 2 000 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 maja 2015r. tytułem odszkodowania za straty i utracone korzyści w związku z utrudnieniami w prowadzeniu działalności gospodarczej. Powód podał, że od grudnia 1990r. prowadzi działalność gospodarczą na terenie Miasta i Gminy Ż. i w zasadzie przez cały czas prowadzenia działalności władze Gminy Ż. na wszelkie sposoby utrudniały i nadal utrudniają mu prowadzenie działalności, między innymi poprzez blokowanie dostępu klientów do jego pawilonu handlowego w dni targowe, czy podejmowanie uchwał o wprowadzeniu opłaty targowej i pobieranie tej opłaty od firm współpracujących z powodem na terenie jego posesji. Powód wskazał, że władze Gminy prowadzą z nim permanentną wojnę administracyjno-podatkową, ignorują jakiegokolwiek jego sprzeciwy, co skutkuje koniecznością zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej (k.- 2-3, 15).

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych. Pozwana podniosła, że powód nie wykazał zarówno zasadności, jak i wysokości zgłoszonego roszczenia, nie przedstawił żadnych przesłanek na podstawie których wyliczył swoją wierzytelność wobec Gminy na kwotę 2 000 000 zł. Pozwana zaprzeczyła, aby miała blokować dostęp do pawilonu handlowego powoda w dni targowe, tj. w środy i soboty. Powód wraz z małżonką J. K. są współwłaścicielami nieruchomości położonej w Ż. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w M. prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) i na nieruchomości tej znajduje się jednopiętrowy budynek wykorzystywany w charakterze pawilonu handlowego. Z każdej strony nieruchomość powoda sąsiaduje z należącą do Gminy Ż. nieruchomością, na której znajduje się targowisko, które jest czynne w każdą środę i sobotę w godzinach od 7.00 do 13.00. Nieruchomość powoda przylega bezpośrednio do ulicy (...) w Ż., z której to możliwy jest dostęp do nieruchomości powoda także w dni targowe. Strona pozwana nie zezwała na wystawianie stoisk handlowych na terenie chodnika położonego przed frontowym wejściem do pawilonu

handlowego powoda. Z pozostałych trzech stron nieruchomości powoda jest oddzielona od nieruchomości pozwanej Gminy płotem, który został umieszczony na nieruchomości pozwanej na skutek postanowienia Sądu Rejonowego w M. z dnia 18 listopada 2011r. sygn. akt INs (...). Pozwana zaprzeczyła, by miała dopuszczać się wobec powoda jakichkolwiek działań mających na celu jedynie utrudnienie mu prowadzenia działalności gospodarczej. Pozwana podkreśliła, że powód rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej w sąsiedztwie targowiska od 1995r., natomiast dni targowe w Ż. są organizowane w tym miejscu od co najmniej 30 lat. Powód decydując się na prowadzenie działalności zdawał sobie sprawę z okresowych utrudnień jakie mogą powstać skutkiem dni targowych. Ponadto, pawilonie handlowym powoda w dalszym ciągu prowadzona jest działalność handlowa w zakresie sprzedaży dywanów, jak również powód wynajmuje swoją nieruchomość pod stoiska handlowe osobom handlującym w dni targowe. Zatem fakt organizacji dni targowych nie utrudnia powodowi prowadzenia działalności gospodarczej, raczej umożliwia mu czerpanie zysków z dzierżawy nieruchomości. Natomiast wprowadzenie i ustalenie wysokości opłaty targowej nastąpiło zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (k.- 62-64).

W piśmie procesowym wniesionym w dniu 14 września 2016r. powód, działający za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych. Ponadto powód podniósł, że rozpoczynając działalność w przedmiotowym pawilonie w 1995r. zdawał sobie sprawę z sąsiedztwa targu, ale wówczas nie było utrudnień, które nastąpiły później, tj. od 2004r., przy czym z każdym rokiem skala tych utrudnień wzrasta tak, że od 2009r. utrudnienia są tego typu, iż w praktyce uniemożliwiają swobodne prowadzenie działalności gospodarczej w tej nieruchomości. W 2010r. zapadło korzystne dla powoda rozstrzygnięcie w tej materii, co zamiast zmienić sytuację spowodowało, że Gmina pod pretekstem działań legalnych, nadużywając swoich praw podmiotowych przeprowadza dalsze działania utrudniające prowadzenie działalności. Po zakończeniu rozbudowy targowiska, gmina podjęła uchwałę ustanawiającą opłatę targową. Ustanowiona opłata dotyczyła wyłącznie podmiotów prowadzących handel na terenie targowiska, a więc nie obowiązywała dzierżawców powoda. Od momentu rozbudowy targu rozpoczęły nasilać się problemy związane z sąsiedztwem z targowiskiem. Handlarze z targowiska rozpoczęli roztawiać swe stoiska na chodniku przed posesją powoda, zasłaniając tym samym stoiska dzierżawców powoda. Ponadto takie stragany ustawiane przez kontrahentów pozwanej Gminy uniemożliwiały dostęp klientom chcącym dokonać zakupu w pawilonie powoda. Zmuszony przedmiotową sytuacją powód, nie mogąc ugodowo porozumieć się z pozwaną, skierował w 2008r. sprawę na drogę postępowania sądowego. Ostatecznie prawomocnym wyrokiem z dnia 6 września 2010r. w sprawie IC (...) powód uzyskał korzystne dla siebie rozstrzygnięcie, zgodnie z którym pozwana została zobowiązana do takiej organizacji handlu w dni targowe, która wyeliminuje tenże handel z jezdni przy ul. (...) i chodnika przylegającego do pawilonu handlowego powoda, od strony głównego wejścia do tego pawilonu. Bezpośrednio po wydaniu przedmiotowego orzeczenia inkasenci gminy rozpoczęli nachodzić dzierżawców powoda na terenie jego posesji żądając opłaty targowej nie zależnie od faktu, że zgodnie z obowiązującą wówczas uchwałą taka opłata nie była należna. Ponadto, inkasenci gminy, ulokowani w punkcie poboru opłat, bezpośrednio przy wjeździe przy ul. (...), pobierali opłatę nie tylko od handlarzy ale także od klientów zainteresowanych zakupami w pawilonie powoda. Powód podał, że co prawda pozwana usunęła stragany swoich kontrahentów z bezpośredniego chodnika przyległego do pawilonu, lecz zarazem nie usunęła inkasentów z ulicy przed pawilonem. Przed wjazdem na ul. (...) widnieje tabliczka, zgodnie z którą klienci pawilonu mają prawo parkować na terenie posesji powoda, to jednak przed tą posesją umieszczono znak B-36 – zakaz zatrzymywania i postoju w środy i soboty, przedmiotowy znak skutecznie odstrasza zwykłych klientów pawilonu. Ponadto w związku z faktem, iż sam powód zasygnalizował, że parkowanie handlarzy na skrzyżowaniu stwarza zagrożenie w ruchu drogowym, Policja wydała zalecenie, aby pozwana gmina na skrzyżowaniu po obu stronach jezdni wkopała słupki blokujące U12c. Zalecenie zostało wykonane wyłącznie częściowo i to w sposób wypaczający jego sens albowiem jedynie utrudniono korzystanie z nieruchomości powoda a nie zatamowano parkowania samochodów przez osoby korzystające z targowiska. W związku z zaistniałą sytuacją należy wskazać, że wyliczenie dokładnych strat jakie poniósł powód w związku z bezprawnymi działaniami pozwanej jest praktycznie niemożliwe, dlatego koniecznym jest zastosowanie art. 322 k.p.c. Szereg osób – dzierżawców zdecydowało się na zakończenie współpracy z powodem. Obecnie powód posiada już wyłącznie dwóch dzierżawców, w tym córkę. Nie dość, że powód sam nie może prowadzić działalności gospodarczej w tym miejscu, to jeszcze stracił dzierżawców, więc nie może czerpać zysków z przedmiotu dzierżawy. Osoby, które zrezygnowały ze współpracy z powodem płaciły łącznie miesięcznie 3 650 zł, co daje kwotę 43

800 zł rocznie. Mając na uwadze, że stan trwa już cztery lata, to należy wskazać że już ta prosta kalkulacja potwierdza rzeczywistą stratę na co najmniej 175 200 zł, a uwagi, że powód przestał osiągać też zysk z działalności gospodarczej, to szacuje swą szkodą na kwotę 2 000 000 zł. Powód podniósł, że władcze działania gminy polegające na bezprawnym pobieraniu opłat targowych, dowolnej interpretacji wyroków i zaleceń Policji, zmierzające do pokrzywdzenia powoda wywołały straty finansowe w jego majątku i zmusiły go do zawieszenia wieloletniej działalności gospodarczej (k.-263-269).

Sąd ustalił, co następuje:

Powód K. K. (1) jest współwłaścicielem na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej nieruchomości położonej w Ż. oznaczonej numerem geodezyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w M. prowadzi księgę wieczystą nr (...). Działka ta częściowo zabudowana jest pawilonem handlowym, w którym powód do końca maja 2015r. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą (...) o charakterze handlowym. Wejście do pawilonu znajduje się od ulicy (...). Z przodu i z lewej strony nieruchomości powoda (patrzac na wejście główne pawilonu) znajduje się ulica (...). Z tyłu oraz z prawej strony nieruchomości powoda znajduje się stanowiąca własność Miasta i Gminy Ż. działka o numerze geodezyjnym (...), wykorzystywana jako plac targowy. Działka powoda nie jest zabudowana w całości, z każdej strony pawilonu handlowego pozostaje kilkumetrowy pas gruntu. Ulica (...), z jednej strony łączy się z ulicą (...), a z drugiej strony z ulicą (...).

W Ż. na targowisku miejskim (które ma tutaj kilkunastowieczną tradycję) handel odbywa się w środy i soboty od 6.00 do 13.00. Plac targowy został przez Miasto i Gminę Ż. zmodernizowany w latach 2006-2007. Na ulicy (...) został położony częściowo asfalt, a częściowo kostka brukowa, chodniki zostały wyłożone kostką brukową. Na powierzchni około 1,5 hektara został wybrukowany plac targowy, powstało oświetlenie. Od strony ulicy (...) po obu stronach ulicy (...) ustawiono znaki drogowe zakazujące zatrzymywania się. Jest 7 stanowisk inkasentów, którzy pobierają opłaty od osób wjeżdżających na targowisko, przy czym od osób, które oświadczają, że jadą do pawilonu handlowego nie jest pobierana opłata. Z osobami handlującymi przy ulicy (...) ma podpisaną umowę dzierżawy. Handlujący ustawiają swoje stanowiska w ten sposób, że zajmują chodnik oraz część jezdni ulicy (...). Początkowo handel w okolicach pawilonu powoda odbywał się w sposób nieuporządkowany. Osoby handlujące swoje stragany rozkładały także w wąskim przejeździe na ulicy (...) od ulicy (...) oraz na chodniku i jezdni na ulicy (...) naprzeciwko pawilonu powodów. Po licznych interwencjach powoda i po przeprowadzeniu modernizacji sytuacja uległa zmianie. Wyeliminowano handel z przejazdu od strony ulicy (...), za wyjątkiem handlu z tzw. ręki, czy z kosza, został tam ustawiony znak zakazujący zatrzymywania się. Naprzeciw pawilonu powoda ustawiono znak zakazujący handlu i zakazujący zatrzymywanie się, co nie zawsze jest przestrzegane przez korzystających z targowiska.

O zmianę organizacji handlu i jego uporządkowanie powód występował do Urzędu Miasta i Gminy Ż. począwszy od połowy lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku; wnosił między innymi o przywrócenie ulicy (...) funkcji drogi publicznej, usunięcie z chodników i ulicy przed jego pawilonem osób prowadzących handel, usunięcie słupków wyznaczających miejsca dla handlu na ulicy (...) z obydwu stron ulicy przyległej do jego nieruchomości, czy o bezwzględne zaprzestanie pobierania opłat wjazdowych na początku ulicy (...). W odpowiedzi Urząd Miasta i Gminy Ż. wskazał, że nie stwierdzono, aby handel przy ulicy (...) utrudniał dojazd do pawilonu powoda oraz że w celu poprawy widoczności zrezygnowano z czterech stanowisk handlowych.

Powód także podejmował szereg czynności w postaci zawiadomień do właściwych organów ścigania w związku z możliwością – w jego ocenie – popełnienia przestępstw przez funkcjonariuszy pozwanej. Organy ścigania podejmowały decyzje skutkujące brakiem podstaw wszczynania postępowań karnych.

W pozwie z dnia 17 stycznia 2008r. powód K. K. (1) i jego małżonka J. K. wystąpili do Sądu Rejonowego w M. przeciwko Miastu i Gminie Ż. o zakazanie pozwanej Gminie organizacji handlu na targowisku w Ż. w sposób, który utrudnia powodom niezakłócone korzystanie przez nich ze stanowiącej ich własność nieruchomości położonej w Ż. przy ulicy (...), na której znajduje się pawilon handlowy, a zakaz ten powinien dotyczyć zakazu handlu na jezdni ul. (...) i chodnikach po obu stronach pawilonu powodów oraz o zobowiązanie pozwanej Gminy i nakazanie jej takiej organizacji

handlu, aby nie odbywał się na jezdni ul. (...) oraz na chodnikach z obu stron pawilony powodów i nie zakłócał im korzystania z ich nieruchomości.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 6 września 2010r. Sąd Rejonowy w M. w sprawie IC (...) zobowiązał pozwane Miasto i Gminę Ż. do takiej organizacji handlu w dni targowe w Ż. przy ulicy (...), która wyeliminuje tenże handel z jezdni przy ulicy (...) i chodnika przylegającego do (...) handlowego (...) usytuowanego na działce K. K. (1) i J. K. oznaczonej numerem geodezyjnym (...), objętej księgą wieczystą (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w M. – od strony głównego wejścia do tegoż pawilonu, co umożliwi powodom niezakłócone korzystanie z ich nieruchomości i oddalił powództwo w pozostałej części. W uzasadnieniu Sąd stwierdził, że wielowiekowa tradycją Miasta jest odbywanie zwyczajowo dwa razy w tygodniu dni targowych. Dlatego też nieracjonalnym byłoby zmuszenie Gminy do wyeliminowania handlu z jezdni przy ulicy (...) i chodnika przylegającego do (...) handlowego (...) od jego bocznej, lewej strony. Sąd też wskazał, że powodowie nie udowodnili w żaden sposób faktu utrudniania im korzystania z nieruchomości z tej strony, nie wykazali, aby ustawiane tam stragany utrudniały im dojazd czy wejście do nieruchomości. Natomiast Sąd uznał, że niezakłócone korzystanie przez powodów z ich nieruchomości doznaje częściowego naruszenia, ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia ich nieruchomości i stosunków miejscowych. Dotyczy to możliwości tak dojechania, jak i dojścia w dni targowe do wejścia głównego do pawilonu (...). Wobec powyższego Sąd uznał, że należy wyeliminować handel od strony frontowej elewacji budynku poprzez usunięcie straganów umieszczonych tam przez Gminę.

Po uprawomocnieniu się orzeczenia Gmina podjęła stosowne działania celem jego realizacji

/ dowód: informacja z CEIDG dot. powoda (k.- 33, 61, 73), kopia zaświadczenia o zmianie wpisu (k.- 42), wypis księgi wieczystej z opisem i mapą (k.- 43-46), kopia pisma Prokuratury Okręgowej w C.(k.- 135-142), zeznania przedstawiciela pozwanej Gminy (nagranie, adnotacje k.- 372-374), zeznania świadków L. J., A. G., B. N. (1) (nagranie, adnotacje k.- 349-351, 352-353, 354-355), kopia korespondencji stron (k.- 49-55, 280-282), z akt Sądu Rejonowego w M. IC (...) – pozwu, wyroku z dnia 6.10.2010r. z uzasadnieniem, wyroku Sądu Okręgowego w C. z dnia 16.11.2010r. z uzasadnieniem /.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 18 listopada 2011r. Sąd Rejonowy w M. w sprawie I Ns (...) dokonał rozgraniczenia nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym (...) położonej w Ż. będącej własnością Miasta Ż., dla której w Sądzie Rejonowym w M. prowadzona jest księga wieczysta (...) i nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym (...) położonej w Ż. będącej własnością K. i J. małżonków K. na zasadzie wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej dla której w Sądzie Rejonowym w M. prowadzona jest księga wieczysta (...), według granicy ewidencyjnej oznaczonej kolorem zielonym od pkr (...) przez pkt (...) do pkt (...) na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę M. P. przyjętej do ewidencji Starosty (...) Wydział Geodezji i Kartografii Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w dniu 19 listopada 2010r. za numerem ewidencyjnym (...)

/ dowód: z akt Sądu Rejonowego w M. INs(...) – postanowienie z dnia 18.11.2011r., postanowienie z dnia 14.02.2012r. /.

Uchwałą nr (...) Rady Miejskiej w Ż. z dnia 10 lutego 2003r. ustalonoienne stawki opłaty targowej na targowisku w Ż., między innymi przy sprzedaży z samochodu, stoiska wszelkiego rodzaju artykułami – w wysokości 12 zł. Kolejnymi uchwałami regulującymi te kwestie były uchwały: uchwała nr (...) Rady Miejskiej w Ż. z dnia 19 kwietnia 2006r. oraz uchwała nr (...) Rady Miejskiej w Ż. z dnia 27 marca 2007r.

Następnie uchwałą nr (...) Rady Miejskiej w Ż. z dnia 22 lutego 2012r. zmieniono § 1 uchwały nr (...) Rady Miejskiej w Ż. z dnia 27 marca 2007r. w ten sposób, że ustalonoienne stawki opłaty targowej za dokonywanie sprzedaży na terenie gminy Ż. oraz zmieniono wysokość tych stawek. Kolejną uchwałą regulującą tę kwestię jest uchwała nr (...) Rady Miejskiej w Ż. z dnia 2 września 2014r. Uchwałą tą ustalonoienne stawki opłaty targowej za dokonywanie sprzedaży na terenie gminy Ż. między innymi na targowisku w Ż., między innymi przy sprzedaży z ziemi, stołu, straganu, stoiska,

stolika, samochodu, ciągnika, przyczepy wszelkiego rodzaju artykułów w wysokości 19 zł. Kolejną uchwałą regulującą tę kwestię jest uchwała nr (...) Rady Miejskiej w Ż. z dnia 1 grudnia 2015r.

Uchwałą nr (...) z dnia 30 sierpnia 2006r. Rada Miejska w Ż. upoważniła Burmistrza Miasta i Gminy Ż. do ustalania wysokości cen i opłat za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej w gminie Ż.. Na podstawie tej uchwały zarządzeniami z dnia 28 września 2007r., 12 kwietnia 2010r., 18 kwietnia 2011r., 17 czerwca 2013r., 22 listopada 2013r. i z dnia 19 maja 2014r. ustalał wysokość dziennych stawek opłat za korzystanie z obiektów i urządzeń targowych na targowisku miejskim w Ż..

Inkasenci w punktach poboru opłat pobierają opłaty „za wjazd”, jednakże od osób, które oświadczają, że jadą do pawilonu handlowego nie jest pobierana opłata. Pobierają także opłatę targową od osób, które przyjeżdżają na targowisku w celach prowadzenia sprzedaży posiadanych artykułów i nie mają wykupionego stałego miejsca.

Na przestrzeni pomiędzy pawilonem a stanowiskami handlowymi gminnymi na nieruchomości powoda ustawiają się osoby, które handlują tam za zgodą powoda żywnością i artykułami przemysłowymi i od tych osób inkasenci także pobierają opłatę targową. Z osobami tymi powód zawiera stosowne umowy cywilnoprawne za korzystanie z części jego nieruchomości w dni targowe, tj. środy i soboty, za miesięczną opłatę (czynsz) rzędu 150 – 200 zł.

Powód prowadził działalność gospodarczą od grudnia 1990r. do końca maja 2015r. Z dniem 1 czerwca 2015r. prowadzona przez niego działalność gospodarcza w budynku handlowym przy ulicy (...) w Ż. została zawieszona. W tym samym budynku od kilku lat działalność gospodarczą o tym samym profilu (handel artykułami szewskimi, chodnikami, dywanami) prowadzi dzieci powoda – A. K. (1) i A. K. (2)

/dowód: informacja z CEIDG dot. powoda (k.- 33, 61, 73), kopia zaświadczenia o zmianie wpisu (k.- 42), kopie uchwał Rady Miejskiej w Ż. i zarządzeń Burmistrza (k.- 56-57, 238-256, 269-275, 313-325), zeznania przedstawiciela pozwanej Gminy (nagranie, adnotacje k.- 372-374), zeznania świadków L. J., A. G., J. P., B. N. (1), B. N. (2) (nagranie, adnotacje k.- 349-351, 352-353, 353-354, 354-355, 370-371), częściowo zeznania świadków A. K. (2) i A. K. (1) (nagranie, adnotacje k.- 344-348), kopie faktur (k.- 296-300) /.

Sąd zważył, co następuje:

W określonych przez system prawny okolicznościach, na podmioty stosunków cywilnoprawnych nałożony zostaje obowiązek naprawienia szkody doznanej przez poszkodowanego. Odpowiedzialność odszkodowawcza przejawia się w postaci stosunku zobowiązaniowego łączącego poszkodowanego (wierzyciel) z podmiotem, któremu zostanie przypisana odpowiedzialność (dłużnik), a przedmiotem zobowiązania jest świadczenie odszkodowawcze. (...) prawny uzależnia nałożenie obowiązku naprawienia szkody od zaistnienia przesłanek, którymi są: 1) zdarzenie, z którym na określonych zasadach normy prawne wiążą obowiązek naprawienia szkody przez dłużnika; 2) szkoda; 3) związek przyczynowy, pozwalający ustalić, że zdarzenie jest przyczyną szkody.

W niniejszej sprawie powód domaga się odszkodowania za szkodę poniesioną przez niego we własnej działalności gospodarczej w latach 1995-2015, przy czym w zasadzie działań sprawczych pozwanej Gminy upatrywał przede wszystkim w czynnościach funkcjonariuszy tej jednostki samorządowej po 2004r. polegających na „utrudnianiu” prowadzenia przez powoda działalności gospodarczej (k.- 265/verte, 268). Do oceny skutków prawnych działań czynnych właściwe jest prawo obowiązujące w chwili ich podjęcia (art. XLIX § 1 przepisów wprowadzających kodeks cywilny, art. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz niektórych ustaw). Zatem przede wszystkim znajduje zastosowanie art. 417 § 1 k.c. (w brzmieniu obowiązującym od 1 września 2004r.), choć z uwagi na zakres określony przez powoda ramy czasowe należy dla porządku przytoczyć także art. 420¹ § 1 k.c. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 sierpnia 2004r.); niemniej jednak „utrudnienia” zarzucane przez powoda występowały po 2004r.

Zgodnie z art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego

lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Ponadto, wśród przesłanek odpowiedzialności z art. 417 k.c. pozostaje oprócz wyrządzenia szkody przez funkcjonariusza, również normalny związek przyczynowy pomiędzy działaniem a wyrządzoną szkodą.

W toku postępowania sądowego dla wykazania zasadności swoich zarzutów powód powinien był wykazać bezprawność działania pozwanej oraz wykazać że na skutek tej działalności pozwanej poniósł szkodę oraz wysokość tej szkody. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do w/w przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej zostały spełnione.

Przypomnieć należy, że przepis art. 417 k.c. znajdzie zastosowanie, o ile szkoda wyrządzona została "przy wykonywaniu władzy publicznej", a zatem komentowany przepis dotyczy wyłącznie skutków funkcjonowania państwa i jednostek samorządu terytorialnego w sferze określonej mianem imperium, a więc działań lub zaniechań polegających na wykonywaniu funkcji władczych, realizacji zadań władzy publicznej. Brak jest podstaw do uznania, że działania pozwanej, na które wskazuje powód, jako na działania utrudniające mu prowadzenie handlu były bezprawne. Wszystkie te działania pozwanej, wskazane przez powoda, mieściły się w ramach obowiązującego porządku prawnego.

Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn. Dz.U. 2016r, poz. 716), rada gminy może wprowadzić opłatę targową. Opłatę targową pobiera się od osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, dokonujących sprzedaży na targowiskach. Targowiskami są wszelkie miejsca, w których jest prowadzona sprzedaż. Opłacie targowej nie podlega sprzedaż dokonywana w budynkach lub w ich częściach. Opłatę targową pobiera się niezależnie od należności przewidzianych w odrębnych przepisach za korzystanie z urządzeń targowych oraz za inne usługi świadczone przez prowadzącego targowisko. W judykaturze przyjmuje się, że targowisko w rozumieniu cytowanego przepisu jest to wszelkie miejsce, w którym prowadzona jest sprzedaż towarów. Obowiązek uiszczenia opłaty targowej powstaje z mocy prawa z chwilą faktycznego podjęcia czynności handlowych zmierzających do dokonania sprzedaży (niezależnie od skutku) w każdym miejscu danej gminy, a nie tylko w miejscach do tego celu wyznaczonych. Organ gminy jest uprawniony do określenia wysokości opłaty targowej z tytułu handlu również w sytuacji, gdy sprzedaż dokonuje się poza miejscem do tego wyznaczonym. Sprzedaż może być dokonywana w miejscu publicznym lub prywatnym; umowa najmu nieruchomości nie zwalnia z opłaty targowej (por. uzasadnienie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 18 listopada 2015r., III SA/Po 752/15, LEX nr 1933038; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 maja 2016r., II FSK 992/14, LEX nr 2083040; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 17 lutego 2015r., I SA/GL 758/14, LEX nr 1808830; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 30 lipca 2014r., III SA/Wa 391/14, LEX nr 1489006). Osoby „wydzierżawiające” teren od powoda, wydzierżawiały go tylko w dni targowe (środa i sobota) celem dokonywania czynności handlowych, z uwagi na usytuowanie nieruchomości powoda w obrębie miejskiego targowiska, więc w efekcie korzystały z targowiska.

Podkreślić jednocześnie należy, że podważenie decyzji pozwanej wydanej w stosunku do jednego z kontrahentów powoda (osoby „wydzierżawiającej” stoisko) nie powiodło się, co znalazło wyraz w rozstrzygnięciu Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. z dnia 20 stycznia 2015r. (k.- 283-287).

Natomiast, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy o gospodarce komunalnej, organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego postanawiają o wysokości cen i opłat albo o sposobie ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego. Uprawnienia te organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego mogą powierzyć organom wykonawczym tych jednostek. Z zeznań świadków wynika, że tzw. opłata za wjazd nie jest pobierana od osób wchodzących na teren targowiska a deklarujących pójście do pawilonu handlowego powoda (k.- 350, 353, 354, 370). Natomiast ewentualne jednorazowe incydenty nie mogą skutkować ponoszeniem odpowiedzialności odszkodowawczej z tego tytułu.

W toku postępowania nie zostało również wykazane, że jakiegokolwiek akty prawa miejscowego podejmowane przez organy pozwanej Gminy zostały zakwestionowane w drodze stosownego postępowania (por. art. 417¹ § 1, § 2 k.c.).

Całkowicie gołosłowne są również twierdzenia o niewykonywaniu przez pozwaną wyroku jaki zapadł w postępowaniu w sprawie IC(...) przed Sądem Rejonowym wM. Stragany umiejscowione przed wejściem głównym do pawilonu handlowego powoda na jezdni ulicy (...) zostały usunięte. Natomiast kwestie zarządzania ruchem na drogach powiatowych i gminnych należą do starosty (art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. – Prawo o ruchu drogowym).

W ocenie Sądu niezależnie od faktu, że powód nie wykazał bezprawności działania pozwanej, nie wykazał też w żaden sposób, że działanie pozwanej w jakimkolwiek wymiarze wpłynęło na pogorszenie prosperowania prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

Brak przyczynowości powoduje, że nawet ewentualna ocena zachowania strony pozwanej, jako bezprawnego, nie mogłaby doprowadzić do uznania jej odpowiedzialności za szkodę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2008r., I CSK 359/07, LEX nr 371447).

W orzecznictwie przyjmuje się, że związek przyczynowy jest kategorią obiektywną i należy go pojmować jako obiektywne powiązanie ze sobą zjawiska nazwanego „przyczyną” ze zjawiskiem określonym jako „skutek”. Ustawodawca wprowadzając w art. 361 § 1 k.c. dla potrzeb odpowiedzialności cywilnej ograniczenie odpowiedzialności tylko za normalne (typowe, występujące zazwyczaj) następstwa działania lub zaniechania, z których szkoda wynikała, nie wprowadza pojęcia związku przyczynowego w rozumieniu prawnym, odmiennego od istniejącego w rzeczywistości. Ogranicza tylko odpowiedzialność do wskazanych w przepisie normalnych następstw. Analiza zgromadzonego materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż na gruncie rozpatrywanej sprawy należy wykluczyć istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zgodnymi z prawem czynnościami podejmowanymi przez funkcjonariuszy pozwanej Gminy a ewentualnym – wedle twierdzeń powoda – pogorszeniem prosperowania prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. W zasadzie powód wykazał, że w okresie, gdy według niego pozwana miała podejmować działania skutkujące ograniczeniem jego dochodów, w tym samym miejscu i w tych samych warunkach w których gospodarczo funkcjonował powód, prowadzenie działalności gospodarczej rozpoczęły także inne osoby – dzieci powoda. Gdyby prawda było, jak to chciał wykazać powód, że z uwagi na postępowanie pozwanej prowadzenie działalności gospodarczej nie przynosi dochodów, nieracjonalne byłoby rozpoczynanie działalności przez dzieci powoda. Tak więc fakt zawieszenia działalności gospodarczej nie pozostaje w związku z działaniami pozwanej.

Ponadto, niezależnie od powyższego powód nie wykazał w żaden sposób szkody, którą określił na 2 000 000 złotych.

Artykuł 361 § 2 k.c. wyznacza zakres obowiązku odszkodowawczego. W granicach określonych adekwatnym związkiem przyczynowym, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Szkodą jest uszczerbek w prawnie chronionych dobrach poszkodowanego. W piśmiennictwie i judykaturze dla określenia szkody używa się terminu "uszczerbek", aby wskazać na stan niekorzystny dla poszkodowanego. Wielkość uszczerbku wyznacza różnica między rzeczywistym stanem dóbr poszkodowanego a stanem hipotetycznym, gdyby do owego zdarzenia nie doszło. Podstawowa reguła określająca zakres indemnizacji szkody majątkowej została sformułowana w art. 361 § 2 k.c., który stanowi, że naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Przepis ten uznawany jest za przejaw aprobaty ustawodawcy dla obowiązku pełnego kompensowania szkody majątkowej tak w zakresie straty, jak i utraconych korzyści. Strata (*damnum emergens*) obejmuje zmniejszenie aktywów lub zwiększenie pasywów poszkodowanego, a więc rzeczywisty uszczerbek w majątku należącym do niego w chwili zdarzenia, za które odpowiedzialność została przypisana oznaczonemu podmiotowi. Natomiast utracone korzyści (*lucrum cessans*) obejmują tę część majątku poszkodowanego, o którą się jego aktywa nie powiększyły lub pasywa nie zmniejszyły, a skutek ten nastąpiłby, gdyby nie owe zdarzenie sprawcze, za które odpowiedzialność została przypisana oznaczonemu podmiotowi (np. utrata zarobków, utrata spodziewanego zysku z zamierzonych transakcji handlowych, utrata korzyści z władania rzeczą). Ustalenia istnienia i wielkości szkody dokonuje się za pomocą metody dyferencyjnej (różnicowej), która nakazuje

przyjąć za szkodę różnicę między rzeczywistym stanem dóbr poszkodowanego z chwili dokonywania ustaleń a stanem hipotetycznym, jaki istniałby, gdyby do zdarzenia sprawczego nie doszło.

Ciężar wykazania szkody (podobnie jak pozostałych przesłanek) obciąża powoda – art. 6 k.c. Wszelkie działania Sądu zmierzające do ustalenia czy i w jakim zakresie obniżyły się dochody powoda kwitowane były stwierdzeniem, że wysokość jego dochodów jest jego tajemnicą (k.- 217, 371-372). Powód zatem nie przedstawił jakichkolwiek dowodów na wyrządzenie mu szkody, czy to w zakresie rzeczywistej straty, czy utraconych korzyści. Przypomnieć należy, że art. 322 k.p.c. znajduje zastosowanie wtedy, gdy nie ma wątpliwości, że została wyrządzona szkoda, a ustalenie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione. Jednakże zarówno z wykładni językowej tego przepisu, jak i z jego wykładni systemowej wynika, że strona, zgodnie z obciążającym ją ciężarem dowodu, powinna przedstawiać dowody także na wykazanie szkody lub wyjaśnić przyczyny braku takiej możliwości. Ma obowiązek wyczerpania wszystkich dopuszczalnych środków dowodowych i wykazania, że ściśle udowodnienie żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione. Taka sytuacja nie miała miejsca na gruncie rozpoznawanej sprawy, działanie Sądu na podstawie cytowanego przepisu bez wskazania jakichkolwiek danych liczbowych (przedstawienia stosownej dokumentacji finansowej) nie jest możliwe. Gołosłowne twierdzenia o zaistnieniu szkody w postaci zmniejszenia się dochodów z tytułu prowadzonej działalności, niczym nie poparte, czy to samego powoda, czy to świadków (notabene osób blisko spokrewnionych z powodem, a więc niejako zainteresowanych wydanym rozstrzygnięciem w sprawie), nie mają żadnego znaczenia i nie mogą stanowić podstawy zastosowania instytucji z art. 322 k.p.c.

W tej sytuacji, wobec braku zaistnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. Koszty te obejmują: wynagrodzenie adwokata (7 200 zł) oraz opłatę skarbową od złożonego pełnomocnictwa (17 zł).

Wysokość kosztów zastępstwa procesowego określono na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. – Dz.U. z 2013r., poz. 461 z późn. zm.) w związku z § 21 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r., poz. 1800).